ՄՇՏՐՈՊ Ա.ԲԵՂԱ. ՊԱՂՏՅԱՆ

«ԼՈՒՍ Ի ՑԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ ՀԵԹԱՆՈՍԱՑ»

(Քարոզ խոսված Մայր Տաճարում, Տեառնընդառաջի օրը)

«Այլ մնծագոյն աւետիք ի այսօր ժողովրդոցն ճամայնից»:

Այսպես է ավետում հոգեղգոն տաղերգուն, հին և նոր աշխարհի համայն մարդկութեյան Փրկչի քառասնօրյա Տաճար գալստյան մեծ տոնի խորհուրդը։ Մեր Փրկչի հրաշափառ ծննդից 40 օր հետո, Եկեղեցին կատարում է նրա քառասնօրյա Տաճար գալու տոնը, որը ծանոթ է Տյառնընդառաջ անունով։

«Եւ իբրև լցան աւուրք սրբութեան նոցա ըստ օրինացն Մովսիսի, ածին զնա յԵրուսաղէմ յանդիման առնել Տեառն» (Ղուկ. Բ 22)։

Այսպիսով կատարվում էին Քրիստոսի Տաճար ընծայման և Մարիամի սրբության օրինական պայմանները, ինչպես պատվիրում էր Մովսիսական օրենքը Ելից գրքի մեջ։

Ամեն կին, որի անդրանիկ զավակը արու էր ծնվում, «սուրբ Տեառն կոչեսցի»։ Ըստ Մովսիսական օրենքի, ամեն մի ծնող պարտավոր էր իր անդրանիկ արու զավկի ծնեն-դյան 8-րդ օրը թլփատել նրան, իսկ ծննդյան 40-րդ օրը տանել նրան Տաճար՝ ընծայելու Աստուծո, զոհաբերելով մի զույգ աղավնի կամ տատրակ։ «Իմ են ամենայն անդրանիկ՝ Իսրայելացւոց, փոխանակ զի ճարի ես զամենայն անդրանիկսն եգիպտացւոց»։

Մարիամ և Հովսեփ, իբրև իրենց կրոնի և օրինաց նախանձախնդիր բարեպաշտ մարդիկ, Հիսուս Մանուկին բերեցին Տաճար։

Տաճարում էր ապրում Սիմեոն ծերունին, որն իր աղոթքների միջոցով խոստում էր ստացել «ոչ տեսանել զմահ մինչև տեսցէ զՔրիստոս Տեառն»։ Սիմեոնի բազմտնը կատարվում էր։ Նա աստվածային ներշնչումով ճանաչում է Աստվածորդուն, Իսրայելի խոստացյալ Մեսիային և իր դիրկը վերցնելով նրան, գոհանում է Աստծուց. «Արդ, արձակեա զծառայս քո, Տէր, ըստ բանի քում ի խաղաղութիւն. զի տեսին աչք իմ զփրկութիւն քո, զոր պատրաստեցեր առաջի ամենայն ժողովրդոց»։

Սիմեոնի արտասանած այս մարգարեական օրհնության մեջ, որը կարդացվում է նաև մեր «Լցաք»-ի և «Եկեսցէ»-ի ժամերգությանց մեջ, Սիմեոնը հայտնում է, որ Հիսուս Մանուկն է խոստացյալ Փրկիչը, որը ոչ միայն Իսրայելի ժողովրդի փառավորությունն է, այլև լույս է բոլոր հեթանոս ժողովուրդներին. «Լոյս ի յայտնութիւն հեթանոսաց և փառս ժողովրդեան քում Իսրայելի», շարունակում է Ավետարանը։

Բայց ավա՜ղ, Իսրայելը չընդունեց և չդնահատեց իրեն համար պատրաստված աստվածային այդ փրկությունը։

Այո՛, աշխարհի լույսը ծագեց Հրեաստանում, սակայն Իսրայելը կույր էր հոգեպես և նա չտեսավ աստվածային այդ լույսը։

Այդ լույսը, հավատացյալ եղբայրնե՛ր և քույրե՛ր, ծագեց հեթանոսների համար, որպեսզի նրանք աստվածածագ այդ լույսով լուսավորված, դուրս գան խավարի միջից։ Քրիստոս իբրև լույս ծագեց և լուսավորեց աշխարհը։ Փրկչի խաչելությունից և հրաշափառ հարությունից հետո, առաքյալները, լցված այդ լույսով, ցրվեցին աշխարհով մեկ, քարոզելու և բաշխելու Փրկչի հարության կենարար լույսը։ «Եւ ժողովուրդ. որ նստէր ի խաւարի, տեսին զլոյս մեծ»,—ասում է նաև մարգարեն։

Հայ ժողովուրդը, որ դարեր շարունակ ձգտել է լուսավորության, ձգտել է լույսի, ուրախությամբ ընդունեց Քրիստոսի այդ լույսը Թադեոս և Բարթողիմեոս սրբազան առաքյալների անմիջական քարոզությամբ, որոնք լուսավորեցին Հայաստան աշխարհը, հալածելով հեթանոսական խավարը։

Առաքյալների Հայաստան բերած այդ լույսը առավել պայծառացավ ու բոցավառվեց, առաքելական քարոզությունից շուրջ երկու և կես դար հետո, 301 թվականին, ըստ Գրիգոր Լուսավորիչ Պարթև հայրապետի տեսիլքի։

«Էջ Միածինն ի Հոր և լոյս փառաց ընդ նմա»։

Բազմերախտ հայրապետը երկնային այդ լույսի համար Տուն է շինում, Տաճար է կառուցում, որպեսզի այդ լույսը միշտ վառ մնա հայ հոգիների մեջ, հայ հողի վրա։

«Եկայք շինեսցուք Սուրբ զխոյանն լուսոյ, Քանզի ի սմա ծագեաց մեզ լոյս ի Հայաստան աշխարհի»։

Ահա Լուսավորչի կանգնած լուսո խորանը՝ Ս. Էջմիածինը, հայ հավատի լույսի ակնաղբյուրը, մեր անկեզ մորենին, քրիստոսավառ կանթեղն անմար, որի լույսով արդասավորվեց հայ ժողովրդի ստեղծագործ միտքը, ստեղծվեցին մեր սքանչելի գիրն ու գրականությունը, զարգացան մեր մեծասքանչ լեզուն և մշակույթը։

Քրիստոնյա հավատացյալի կյանքը լուսավորող լուսարձակն է Քրիստոս, որը աշխարհ եկավ լուսավորելու տգիտության, խավարի և մեղքի մեջ խարխափողներին, հայտարարելու ազգերի եղբայրության և Աստուծո հայրության վսեմ գաղափարները։

Այսօրվա ջահավառությունը, լուսավորությունը, հանդիսությունները արժեք չունեն, եթե խավար է հոգին։ Պետք է վառ պահել հոգու լույսը։

Այսօր ավելի քան երբեք աշխարհը կարիքն ունի լույսի և հույսի, ճշմարտության և արիության։

Մարդկությունը իր ճանապարհը գտնելու համար պետք է լսի Սիմեոն ծերունու պատգամը. «Լոյս ի յայտնութիւն հեթանոսաց»։

Լույսի և հույսի տոն է Տյառնընդառաջը կամ Տերնտեսը, ինչպես այն կոչում է մեր ժողովուրդը։

Մեր սրբազան շարականագիրները, իրենց հորինած հոգեզմայլ շարականների մեջ, որոնք երգվում են Տյառնընդառաջի այսօրվա տոնին, գերազանցապես լույսն է, որ փառաբանում են, և պատահական չէ, որ մեր եկեղեցիները, այսօրվա տոնին, պայծառորեն ջահազարդվում և լուսավորվում են Քրիստոսի լույսով, Ավետարանի ճշմարտության լույսով։

Սիրելի՛ հավատացյալներ, Փրկչի քառասնօրյա Տաճար գալստյան այս մեծ տոնին, մեր աղոթքները վերառաքենք առ Աստված ու հայցենք, որ Նա աշխարհին հարատև խաղաղություն պարգևի, ժողովուրդներին՝ սեր և համագործակցություն, հուրախություն համայն մարդկության։

Թո՛ղ Աստված ամուր և անսասան պահի մեր լուսո խորան Ս. Էջմիածինը, ի պայծառություն Հայաստանյայց Առաքելական Ս. եկեղեցվո և ի մխիթարություն համայն հայ ժողովրդի։ Թո՛ղ աստվածային կենարար լույսը լուսավորի միշտ ձեր բոլորի օջախները և հոգիները, որպեսզի, լուսավորված այդ լույսով, քայլենք անսայթաք աստվածուսույց ճանապարհներով դեպի մեր ժողովրդի լուսաշող և պայծառ ապագան։ Մենք էլ շարականագրի գեղեցիկ խոսքերով ասենք.

«Հաւատացեալս ընդ ծերունւոյն Սիմէոնի գթած ճամագոյ Հօր և Որդւոյ և Սուրբ Հոգւոյն օրհնաբանեսցուք, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն»։